

גיליון שבועי
חגיגה

גיליון: 218 שנה ד'
התשע"ז

חנוכה שמח
עם הרבה התעלות!

אשכול יוסף

חידושים נפלאים בפרשת השבוע ומועדי ישראל
מאת הצב"י רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א מחה"ס "כרם יוסף"
ראש ישיבת המתמידים "אור התורה" ליוני דפגרא לצעירים מצטיינים ירושלים ת"ז

בברכת מרנן ורבנן מועתיקי השמועה ארזי הלבנון הגאונים הגדולים רבותינו ראשי הישיבות
ראש ישיבת "פורת יוסף" מוהר"ר משה צדקה שליט"א ראש ישיבת "חברון" מוהר"ר דוד כהן שליט"א חבר מועצת גדוה"ת

אמר רב הונא הרגיל בנר יהיו לו בנים תלמידי חכמים, [שבת
דף כג:]. דכתיב (משלי ו') "כי נר מצוה ותורה אור", על ידי
נר מצוה דשבת וחנוכה, בא אור דתורה, [רש"י].

קשה שהרי בזמנינו רוב העולם זהירים וזריזים בנר חנוכה ובכל זאת אין כולם זוכים לבנים תלמידי חכמים?

מצינו אחד מן רבותינו הראשונים, הגאון המקובל רבי יצחק בנו של הראב"ד בקונטרס סוד הדלקת נרות
חנוכה (נדפס בספר הזיכרון לבעל הפחד יצחק, עמ' תל"ז), שכתב שקיבל מאליהו הנביא זכור לטוב, דהנה
אמרו רבותינו ז"ל שהזהיר בנר חנוכה יהיו לו בנים ת"ח, וקשה שהרי כל העולם מדליקין נרות חנוכה, ואין
כולם ולא רובם זוכים לבנים זכרים ת"ח, וכתב שאין לתמוה מזה, שהאמת הוא שהחכמים הם אמת ודבריהם
אמת, ואף שכל העולם מדליקין נרות חנוכה, ורובא דרובא יוצאין ידי חובתן, אבל מיעוט דמיעוט זהירים
להדליק כפי כל פרטי המצוות והדקדוקים, שהזהיר בהדלקתן בכל פרטיה ודיקדוקיה יקנה וישיג בכוח
המצוה ובסגולתה בנים זכרים ת"ח.

ותמוה איזה דקדוקים יש בהדלקתן שאין הכל זהירים בהן, והלא רבים הם המדליקים בחנוכויות מכסף טהור,
ובשמן זית זך, ואפילו יותר משיעור כדי שתכלה רגל מן השוק, ומהדרים בכל מיני הידורים, ובכל זאת אין הכל
זוכים לבנים ת"ח, ויש שאף לא זכו כלל לבנים, ואם כן מה הם פרטי המצוות והדקדוקים שאין זהירים בהם
שמפני כך אין זוכים לבנים ת"ח?

ביאור א' - הזהיר לייחד בביתו נר ללימוד תורה גם בלילות שבת וחנוכה יהיו בניו ת"ח

מצינו לעיון יעקב (עין יעקב שבת כג:) שהקשה כאמור שבזמן הזה כו"ע רגילים במצות נר חנוכה ונר שבת ואם כן
צריך היה להיות לכולם בנים תלמידי חכמים, ולאור זאת כתב, ואי לא דמסתפינא הייתי אומר שמה שאמרו בגמרא
הרגיל בנר, הכוונה שמוזיל מכספו ומוציא ממון על נרות כדי שבניו יוכלו ללמוד בלילה לאור הנר, הוא יזכה לבנים
ת"ח, ועל פי זה כתב ליישב קושיית המהרש"א למה בזה אמרן בגמרא "הרגיל" בנר יהיו לו בנים ת"ח, ואילו גבי שאר
מצוות אמר "הזהיר", דאיתא שם, הזהיר במזוזה זוכה לדירה נאה, הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה, הזהיר בקידוש
היום זוכה וממלא גרבי יין. והיינו שמכיון דנר כדי שילמדו בו בני הבית אינו מצוה חיובית פרטית, אלא מצוה על
כללות הבית, לכן נקט לשון "הרגיל", משא"כ מזוזה וציצית שהוא חיוב על כל אדם, לכן אמר "הזהיר", שרק הזהיר
בהם לעשותם כתיקונם ולבדוק אותם שכרו שיש לו דירה נאה וטלית נאה. ושמתחתי בפירושו כמוצא שלל רב.

אלא שיש להקשות שמלבד רש"י שפירש שכוונת הגמרא לנר שבת ונר חנוכה, מצינו לכמה מרבותינו הראשונים
שאף גרסו כך בגמרא, וכן גורס רש"י בסידורו (סימן שט"ו), וכן איתא בהרי"ף והרא"ש (שם) מאירי ורבינו חננאל,
ובעל הלכות גדולות (הל' חנוכה).

ולולא דמסתפינא הייתי מקיים פירוש העיון יעקב אף לדברי רש"י, והיינו שבא לומר שהזהיר בנר של תורה בשבת ובחנוכה יהיו לו בנים תלמידי חכמים, כלומר נקט לרבנותא ימים אלו, כי בשבת אסור לקרוא לאור הנר, ולכן צריך להיות זהיר בשבת להיות בביתו נר עומד שיהיו יכולים ללמוד לאורו, כגון שיזמן שומר שיפקח שלא יטו את הנרות בעת הקריאה לאורם, וכמו שפסק השו"ע בהלכות שבת (סי' ער"ה ס"ג) שאם יש אחר עמו אפי' אינו קורא, ואומר לו תן דעתך עלי שלא אטה הרי מותר לקרוא לאור הנר. או בעניין אחר שמותר לקרוא לאור הנר, עיין ביאור הלכה (שם ס"א ד"ה לאור הנר). וכן בחנוכה שאסור ליהנות לאור הנר, והרי הוא זהיר להוסיף עוד נר עבור מצות ת"ת, על ידי כך זוכה לבנים ת"ח, אבל בשאר ימות השנה שבין כה צריך להדליק הנר להאיר ביתו פשיטא שזהיר בהדלקת הנר, שיהיו עוסקים בתורה לאורו, ובא להורות שגם בשבת וחנוכה יהיה זהיר בכך, ונמצא שבניו עוסקים בתורה בכל לילות השנה, ואם כן בודאי שיהיו בניו ת"ח.

ובזה ניחא מה שהוקשה לי מאד הכיצד בכלל שייך לקבוע סגולות שיהיו הבנים ת"ח, ואפילו סגולה גדולה ככל שתהיה, והלא הבנים לא יהיו ת"ח מסגולות וקמיעות, אלא רק על ידי שילמדם תורה וישקדו בה, ברם לאור האמור ניחא, כי על ידי שזהיר בכל לילות השנה בנר של תורה, להאיר ביתו בלילה שיהיו יכולים לעסוק בתורה, על ידי כך יעסקו בניו בתורה ויהיו תלמידי חכמים.

ביאור ב' - הזהיר בנר חנוכה לקיימה בחביבות ושמחה זוכה לבנים ת"ח

הנה המאירי בחי' לשבת (כג): כתב, "הרגיל בנר חנוכה דרך חיבוב יהיו לו בנים תלמידי חכמים לקיים עליו נר מצוה ותורה אור", ועוד כתב במעשים שהובאו בגמרא, ברב הונא שראה ברבי אבין נגרא שרגיל הוא בשתי נרות, כלומר של חנוכה ושבת בהידור ודרך חיבוב, אמר אנשים גדולים יצאו מכאן, ויצאו ממנו רב אידי בר אבין, ורב חייה בר אבין. ועוד מעשה ברב חסדא שראה באחד שהיה רגיל באחת בהידור ובחיבוב, ואמר אדם גדול יצא מכאן, וכאשר פתר כן היה שיצא ממנו רב שייבי. ומשמע מלשוננו של המאירי שבא להורות שרק מי שמקיים את מצות הדלקת נר חנוכה מתוך חביבות ושמחה במצוה זוכה שיהיו בניו ת"ח, ולא סתם על ידי קיום המצוה עצמה, וזהו דקדוקיה, כי השמחה במצוה היא עיקר חלק ועיקר המצוה, וכמו שכתב רבינו הרמב"ם (הלכות לולב פ"ח הלכה ט"ו): "השמחה שיישמה אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שציוה בהן, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להיפרע ממנו שנא' (דברים כ"ח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב".

והנה מצינו עוד בגמרא תענית (כח). שהיוונים גזרו שתי גזירות, שלא להביא עצי מערכה לירושלים, ועוד שלא יביאו ביכורים, וביאר המהרש"א שגזרו דווקא על שני הדברים הללו, לפי ששני דברים אלו מביאים אותם בשמחה, שהרי המביאין עצי המערכה היו עושים יום טוב בו ביום, וכן בביכורים היה החליל מכה לפניהם, והיו עושים הכל בשמחה גדולה כמבואר במסכת ביכורים, על כן גזרה מלכות יון הרשעה על שני דברים אלו, לבטל מהם השמחה. נמצא שעיקר מצות הדלקת הנרות צריכה להיות בשמחה, שזהו הפרסומי ניסא שאנו מקיימים המצוות בשמחה גדולה, היפך כוונת היוונים שלא נקיים המצוות בשמחה וחביבות.

ויש להוסיף שעיקר שכר המצוות הוא על השמחה בעשייתן, דהנה איתא במדרש (ויק"ר כ"ז ב') "מי הקדימני ואשלם", מי הקדימני שהתחיל הוא את המצוה אשלם ואהיה חייב לו שכר מן הדין. מי קילס לפני עד שלא נתתי בו נשמה?, מי מל לפני עד שלא נתתי לו בן זכר?!, מי עשה לפני ציצית עד שלא נתתי לו טלית?!, מי עשה לפני מעקה עד שלא נתתי לו גג?!, מי עשה מזוזה עד שלא נתתי לו בית?!, מי עשה לפני סוכה עד שלא נתתי לו מקום?!, מי הפריש פאה עד שלא נתתי לו שדה?!, מי הפריש תרומה ומעשר עד שלא נתתי לו גורן?!, מי הפריש בכורות ומעשרות וקרבתן עד שלא נתתי לו בהמה?!, על כן אין מגיע השכר מן הדין אלא רק בתורת חסד, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים (ס"ג י"ג) "ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו". והקשו המפרשים אם כן מה המעלה בקיום המצוות כולם, שרצה הקב"ה לזכות את ישראל ולפיכך הרבה להם תורה ומצוות, והלא כל השכר הוא בתורת חסד? ומתרצים המפרשים שעיקר השכר שהאדם מקבל לעתיד לבוא הוא על קיום המצוות בשמחה, דבזה לא שייך הטעם של מי הקדימני ואשלם!

ומפורסם מה שהעיד האריז"ל שזכה להשגת חכמה נפלאה והשגת רוח הקודש, הכל בשביל שהיה שמח שמחה רבה בעוסקו בתורה, ובקיומו שום מצוה, יותר ממוצאו שלל רב, וכפי שהעיד תלמידו המהרר"ח"ו שהיה האריז"ל שמח בקיום כל מצוה ומצוה יותר מכל אמצרות הון ועושר כסף וזהב. ובזה ניחא כי לא הכל זהירים וזריזים לקיים מצות הדלקת נר חנוכה בחביבות ושמחה רבה כמוצא שלל רב, הן בקניית המנוחה והשמון הפתילות וביטול מלאכה, בשמחה וחביבות רבה.

ביאור ג' - הרגיל וזהיר בנר שיהיו דולקים ומאירים יפה זוכה לבנים ת"ח ואין הכל בקיאין בזה

הנה הטור (הל' שבת סי' רס"ג) כתב, "ויהיה זהיר לעשות נר יפה, דאמר רב הונא הרגיל בנר שבת להשתדל בו לעשותו יפה יהיו לו בנים תלמידי חכמים". ומבואר בדבריו דהזהיר בנר חנוכה לעשותו יפה יהיו לו בנים ת"ח, ועיין שם בב"ח שביאר מניין יצא להטור דבר זה מהגמרא. והנה אם כוונת הטור רק שהכלי שנותן בו השמן יהיה יפה, וכדמשמע מרש"י בכמה מקומות ש"נר" הכוונה לכלי, (פסחים יא. וע"ע רש"י בערכין ו:), וכן כתב בספר סדר היום שיש לעשות הנרות שמדליקין בהם נר חנוכה מכסף, וכן כתב בעל החוות יאיר בספרו מקור חיים (הל' חנוכה סימן תרע"ג) שישתדלו שיהיו לו נר חנוכה בזיכי כסף. וכן כתב מרן החיד"א בברכי יוסף (תרע"ג סק"ז) שכוונת הטור לכלי או הפמוט שבו מניחים את השמן. מכל מקום עדיין לא נחא בזה, שהרי רבים מיושבי ארץ מדליקים נרות חנוכה בכלים יקרים ובחנוכויות מכסף טהור וכיוצא בזה, ובכל זאת אינם זוכים לבנים ת"ח. וצריך לומר שכוונת הטור שגם הנר עצמו, כלומר האש תהיה יפה, שאם הוא זהיר בכך, והאש דולקת יפה, יהיו לו בנים ת"ח, וכן פירש הדמשק אליעזר בכוונת הגר"א (רס"ג ס"א) שנר יפה, הכוונה ללהבה עצמה. ואפשר דבזה נחא כי אין הכל בקיאין לעשות הנרות כולן שיהיו דולקים ומאירים יפה, ולכן אין זוכים לבנים ת"ח.

ביאור ד' - אין הכל מקפידים להדליק בזמן ממש

בשו"ת אור יעקב (חנוכה) בהקדמה להגאון המופלא סיני ועוקר הרים גיסי החשוב מוהר"ר יעקב זר שליט"א מרביץ תורה ומקים עולה של תורה בעיר בני ברק ת"ו, מבאר שאף שהכל מדליקים בחנוכויות מכסף טהור, ובשמן זית זך, ואפילו יותר משיעור כדי שתכלה רגל מן השוק, ומהדרים בכל מיני הידורים, מכל מקום אינן זוכים לבנים ת"ח, משום שאינם מדקדקים להדליק בזמן, ולפיכך מפסידים את עיקר מצות הדלקת הנר בזמנה. ושם האריך למעניתו בספרו הנזכר לבאר שהזמן הנכון להדלקה הוא בשקיעה בדיוק, ולא בצאת הכוכבים. ועכ"פ לדרכו י"ל שאף לנוהגים להדליק בצאת הכוכבים פעמים שמאחרים קצת דקה או שניים, ואין מכוונים יפה שההדלקה תהיה בצאת הכוכבים ממש, לכך אין זוכים הכל לבנים ת"ח, ואין צריך לומר אם מדליקים אחר זמן רב, אף שעדיין לא כלתה רגל מן השוק, מכל מקום עיקר ההדלקה הוא בזמן השקיעה או צאת הכוכבים, שהוא כמחצית השעה לפני שתכלה רגל מן השוק בכל זמן ובכל מקום.

ביאור ה' - צריך להיות ת"ח ומשולש במצוות, מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל ועטור בציצית וי"א שיבוא לביתו כשהוא עטור גם בתפילין, וצריך לעשות כולן ולקיימן בדקדוק רב

איתא במנחות (מג): חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצוות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ומזוזה לפתחיהן, ועליהן אמר דוד (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך", ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום, אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתיישרה דעתו, לאחר שיצא, אמר עליה שירה, שנא' (תהלים י"ב) "למנצח על השמינית מזמור לדוד", על מילה שניתנה בשמיני. ובספרי (סוף ואתחנן פיסקא ל"ו) נוסף, משל למלך בשר ודם שאמר לאשתו הוי מתקשטת בכל תכשיטך, כדי שתהיי רצויה לי, כך אמר להם הקב"ה לישראל, בני, היו מצויינים במצוות, כדי שתהיו רצויים לי.

ועל פי זה אמרתי לבאר את מה שכתב הרמב"ם (הל' חנוכה פ"ד הלכה י"ב) גבי מצות נר חנוכה דוקא שחביבה היא עד מאד, ולא כתב כן גבי שום מצות אחרת בכל המצוות כולן, כגון שבת או מילה, שופר או לולב, ולאור האמור נחא, דהנה בגמ' שבת (כב.) איתא שמניחין נר חנוכה משמאל כדי שתהיה מזוזה מימין, וכן פסק הרמב"ם (פ"ד ה"ז), ואיתא בשאלתות דרב אחאי גאון (וישלה, שאילתא כ"ו) דמזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, ובעל הבית בטלית מצויצת עובר ביניהם לקיים החוט המשולש לא במהרה ינתק, וכן כתב השו"ע (או"ח סי' תרע"א ס"ז), ובמאירי נוסף: "ויבוא בעל הבית בתפילין ובטלית מצויצת ביניהם, שנא' חונה מלאך ה' סביב ליראיו". ולפי זה יש לומר שמצות נר חנוכה חביבה היא, לפי שעל ידה האדם מוקף בהרבה מצוות, שהרי חביבותן של ישראל היא מכוח שהם מוקפים במצוות כמו שאמרו במנחות.

ולפי מה שנתבאר יש ליתן טעם למה הזהיר בנר חנוכה זוכה שיהיו לו בנים ת"ח, מפני שכנגד שהוא משולש במצוות, זוכה במקביל גם שיהיו דור אחר דור משולשים בתורה, כעין מה שמצינו בב"מ (פה.) כל שהוא ת"ח ובנו ת"ח ובנו ת"ח, שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם, שנא' (ישעיהו נ"ט) "ואני זאת בריתי וגו' לא ימושו מפיד ומפי זרע ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם", ועיין כתובות (סב:) שעל כגון זה קראו החוט המשולש לא במהרה ינתק. ולפי זה נראה דסגולה זו שהזהיר בנר זוכה יהיו בניו ת"ח, היינו דווקא אם הוא ת"ח, שאז זוכה שיהיה בנו ובנו ת"ח, ובזה מיושב מה שיש מקשים למה זוכה שיהיה בנו ת"ח ולא הוא, ברם לאור האמור נחא, דודאי אם הוא עצמו אינו ת"ח לא שייך סגולה זו.

אחר הדברים האלה מובן היטב הטעם שאין הכל שיהיו בניהם ת"ח, אף שמדקדקים בהדלקת נר חנוכה, דמכל מקום חלק מהדקדוק במצות הדלקת נר חנוכה שיהיה האדם משולש במצוות, נר חנוכה בשמאל הפתח דווקא ומוזוזה בימין ובעל הבית בטלית מצויצת עובר בניהם, ולדברי המאירי צריך שיבוא לביתו כשהוא עטור בתפילין, ובודאי כמו שנר חנוכה צריך להיות בדקדוק, כך צריך להיות בדקדוק רב גם הציצית והמוזוזה, ולדברי המאירי גם התפילין, ולא יסיה דעתו מהתפילין, וצריך שיהיה גם הוא עצמו ת"ח כמו שביארנו, לכן לא כל העולם זוכים לזה.

ביאור ו' - חלק ממצות פרסומי ניסא דנר חנוכה להתמיד בתורה בימים אלו היפך מזימת היוונים

ידועה קושיית המפרשים למה לא קבעו חז"ל את ימי החנוכה למשתה ושמחה כמו בפורים, והעולם מתרץ כי בפורים היה סכנת נפשות שהמון רצה להשמיד ולהרוג, לכן השמחה וההודאה בגוף במשתה ושמחה, משא"כ היוונים לא בקשו להרוג את הגוף הגשמי, אלא להעבירו על דת, להחטיא ולטמא ח"ו את ישראל שיהיה ככל הגויים, לכן קבעו חז"ל שמחה בהלל ובהודאה, שעיקר השמחה ברוחניות. וכן תירצו הלבוש והט"ז (סימן תר"ע סק"ג). אולם יש להוסיף ולהקשות שאף בימי החנוכה היה נס הצלת נפשות, שהרי החשמונאים עשו מלחמה נגד היוונים, והקב"ה מסר רבים מיד מעטים, וגיבורים ביד חלשים, ונמצא שגם הצלת נפשות היה בימי החנוכה.

ונראה בס"ד לבאר שבדווקא לא קבעו חז"ל את חנוכה לימי משתה, כי מעלת וקדושת הימים הללו גדולים ונשגבים עד מאד לנצלם לעסק התורה, שהרי כל עיקר מצות הדלקת הנרות נתקן לזכר הנס שעשה הקב"ה לחשמונאים שניצחו במלחמתם את מלכות יון הרשעה, שמגמתה היתה להשכיח את התורה והמצוות, ולעקור הדת, ולהנחיל בקרב ישראל את תרבותם, וחלילה לטמא את העם הנבחר, ואף שהיה בפועל לבסוף גם נס הגוף, אבל עיקר מזימת היוונים היתה לחלן את ירושלים וישראל, וכמו שגזרו שיהיה כל אחד חוקק על קרן השור שאין לו חלק ונחלה בישראל, וגזרו על השבת ועל המילה ועל הטהרה ועל התורה, ועל כל המצוות, כמבואר בחז"ל, ומחמת כן יצאו החשמונאים למלחמה כנגדם, נמצא שמצוה זו מסמלת ומפרסמת ייחוד שמו יתברך בעולמו, ואת דת משה המפוארת וקדושת ישראל, בשונה מכל המצוות שיש להן ייעוד בפני עצמן, ולפיכך מצות לימוד תורה ובהתמדה הוא ממש חלק ממצות ימי החנוכה, וממצות פרסומי ניסא, שעל ידי הדלקת הנר ולימוד תורה, מתפרסם הנס שבעתיים, שאף בחלוף הדורות עם ישראל חי וקיים, בתורת ויראתו, היפך כוונת היוונים. וכ"כ הפרי מגדים (ריש סי' תר"ע) שלפי שהיוונים ביטלו את ישראל משלושת עמודי עולם, תורה עבודה וגמ"ח, מפני זה מחוייבים אנו בימי חנוכה להתחזק בלימוד התורה, ובעבודה שבלב זו תפילה והודאה, וגמ"ח בממון וגוף.

ולאור האמור מובן היטב מפני מה אין הכל זוכים לבנים ת"ח, ואפילו שמהדרים להדליק נרות חנוכה לפי כל ההידורים, בחנוכיות מהודרות מכסף טהור וזהב אדום, ושמן מזוקק, ובפרסום גדול, מכל מקום העיקר חסר להם, והוא עסק התורה בהתמדה עם הדלקת הנרות, ואין הכל זוכים לכך. דהנה עיקר מזימת היוונים לבטל עסק התורה, ואם מדליקים נרות ואין עוסקים בתורה, ועל אחת כמה וכמה אם לא מקיימים המצוות, הלא עושים חוכא ואטלולא, כי זה ממש מה שהיוונים ביקשו לעשות. ומפני כך הזהיר בנר חנוכה, היינו בהדלקתן והתמדת התורה, ודאי זוכה לבנים ת"ח, שזהו מה שהיוונים ביקשו לעקור, והלא אף המנורה עצמה מסמלת את התורה, והיתה משפיעה אורות התורה, וכמו שאמרו רבותינו (ב"ב כה:): הרוצה שיחכים ידרים, וסימנך מנורה בדרום. וכך הוה מרגלא בפומיה דבעל החידושי הרי"ם זצ"ל לבני ביתו והסובבים מיד לאחר הדלקת הנרות לזרזם לעסק התורה כמאמרם כי נר מצוה ותורה אור.

המגיד שיעור שלך למסכת קידושין: הספר הבהיר רב מכר!

"שיעורי כרם יוסף קידושין"

הספר שנתקבל באהבה וחיבה בעולם התורה ולא מש משולחנם

של ראשי הישיבות מגידי השיעורים ומרביצי התורה:

"אינו דומה קידושין עם כרם יוסף, לקידושין בלי כרם יוסף"!!!

ייחודיו של הספר צהימו מקיף את כל הנושאים המדוצרים על סדר הדף, תוך היקף אדיר של כל המצוות לכל השאלות!!! זייחוד על הדפוס מ"א מ"ב מ"ג רק עליהם כתב וערך המחבר למעלה מ-200 עמודים, מלכד על שאר הדפוס.

הספר מעוטר בהסכמתו הנלהבת של רבינו ראש הישיבה

הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת "חברון" וחבר מועצת גדוה"ת

י-ם: הפצת ספרי קודש רח' דוד 1 ש. הבוכרים, יפה נוף צומת בר אילן, ספר הספרים שם, ספרי מאה שערים מא"ש 15, אור החיים סנטר מאה שערים, ב"ב: משפ' שבתאי רח' ר' עקיבא 44 פינת הרב קוק, (מעל סלקום), 03-5796146 (9 באינטרקום) ביתר: משפחת סימן טוב, רחוב בן זכאי 7 - 02-5808831 קרית ספר: משפ' שחמורוב מסילת יוסף 4 ק"ג, 052-7606856 לביירוים והזמנות בכל רחבי הארץ: 02-5373570 054-84-60007/8

ביאור ז' - הזהיר בדקדוק בנר חנוכה ושבת ואינו נהנה מנר של חילול שבת

עלה בדעתי ליישב עוד בס"ד דהנה לדברי רש"י שפירש שעל ידי נר מצוה דשבת וחנוכה, בא אור דתורה, יש לומר דהיינו דוקא מי שזהיר בשניהם, גם בנר שבת וגם בנר חנוכה, אז זוכה לבנים ת"ח. והנה אף שכולם זהירים ומדקדקים בנרות חנוכה, מכל מקום אין הכל זהירים ומדקדקים כל כך בנרות שבת תמיד, שיהיו בכלים נאים ובשמן זית זך טהור, וכן להדליק בזמן ולא לאחר ההדלקה סמוך לשקיעה, שזה חלק ממצות ההדלקה, ועוד דהנה בכלל הזהירות בנר דשבת שיהיה נהנה בהיתר מנרות אלו, ולא ייהנה מנרות אחרים של איסור, דכבוד נרות שבת שאינו נהנה מדבר אחר האסור, ומעתה לק"מ למה אין הכל זוכים שיהיו בניהם ת"ח, כי אף שנאמרו כמה סברות וקולות לעניין ההיתר ליהנות מהאור בדורנו שעל ידי חברת חשמל, מכל מקום כל זה בדוחק ולא לכתחילה, שהרי חברת החשמל מחללת שבת בחוצפה ובעזות מצח, ולעת עתה מסרבת לעשות מלאכתם בהיתר על פי כללי ההלכה, ונמצא שאף אנו נהנים בשבת מחשמל המיוצר שלא בהיתר גמור ובדקדוק כלל, ואם כן אין פלא למה אין הכל זוכים לבנים ת"ח.

ביאור ח' - אין הכל מכוונים כראוי בברכות ההדלקה

ע"ל שאין רוב העולם זוכים שיהיו בניהם ת"ח לפי שאין הכל זהירים לכווין כראוי בברכות ההדלקה, בפירוש המילות ובכוונה בהזכרת שם ה', וכבר נאמר (ישעיה כ"ט, י"ג) "בפיו ובשפתיו כבדוני וליבו רחק ממני", ותפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה (אברבנאל אבות פ"ב מ"ג), וכן השיבני הבה"ח זוהר נדב הי"ו מתלמידי ישה"ק "אהלי תורה". ובשו"ע הגר"ז (סי' קפ"ה ס"א וס"ב) כתב שיש אומרים שכוונה בברכות מעכבת. ואף שלמעשה ברכות אינן מעכבות, ויוצא ידי חובת המצוה אף אם לא בירך כלל, מכל מקום כדי להשיג סגולתן ומעלתן, בודאי ברכותן מעכבות ומעכבות. ובאליה רבה (סי' נ"א) מביא מהמטה משה (סי' מ"ו) מעשה בשם האור זרוע שפעם אחת בא מת ביום שני לקבורתו, ובראשו כתר של עשבים מגן עדן לבטל ריח רע של עולם הזה. ואמרו לו והלא אתה אדם פשוט, והיאך זכית לדרגה וכבוד כזה, אמר להם רק בזכות שהייתי אומר ברכות בקול נעים בבית הכנסת הביאוני לגן עדן ומכבדים אותי. כלומר בשכר שהיה אומר הברכות בכוונה, שהקול מעורר הכוונה. וידוע שבברכות הדלקת נר חנוכה יש כמה וכמה כוונות שנוהגים בהם המקובלים, כמבואר בסה"ק, ובין היתר כוונת י"ג מידות של רחמים ב"ג תיבות של ברכה ראשונה ושניה, כל תיבה בברכה כנגד מידה אחת.

ביאור ט' - אין מדקדקין לישב חצי שעה אצל הנרות

שמוא ע"ל שבכלל הזהירות בהדלקת נרות חנוכה בכל פרטיה ודקדוקיה כדי לזכות לבנים תלמידי חכמים, להיות עומדים אצל הנרות כמחצית השעה. והתעוררתי לכך מפני שבילדותי בשיבתי בשכונת בית ישראל היה מחזה נפוץ יותר שהמדליקים היו יושבים ברחובה של עיר אצל הנרות כמחצית השעה, ואולם מתחילה סברתי שאף שדבר זה אינו מן הדין, הרי זה השתגר מדינא דגמרא (שבת כא:): שנר חנוכה שהזיק חייב, וכן פסק הרמב"ם (פרק י"ד מהל' נזקי ממון הלכה י"ג) וביאר משום שהיה לו לישב ליד הנר חנוכה ולשמור. וכן כתב בספר האשכול (ב"ק פ"ב עמ' כ"ב). וכן פסק השו"ע (ח"ו מ"ס' תי"ח סעיף י"ב).

אולם ראיתי באחרונים שיש עניין נוסף לשבת על יד נרות החנוכה מצד המצוה עצמה, וכמו שכתב הגאון חוות יאיר בחיבורו מקור חיים (סימן תער"ב), וזה לשונו: "נראה לי דעיקר המצוה הוא שיהיה המדליק אצל הנרות חצי שעה, לראות אותם לשמוח בהם, כי הם גם כן זכר לשמחה שהיו מדליקין אחר הנס, כמו שאומרים בנוסח על הניסים, והדליקו נרות בחצרות קודשך, שאין הכוונה על הדלקת המנורה בדרך נס, שאם כן העיקר חסר מן הסיפור בעל הניסים. וכן משמע במה שאומרים בנוסח הנרות הללו אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם, משמע שמצוותן בראיה, ולכך הרואה גם כן מברך, ולא די שידליק וילך לו למקום אחר", וכיוצא בזה כתב בספר יסוד ושורש העבודה (שער המפקד פ"א). ומצאתי בשו"ת שב יעקב (ח"א סי' כ"ב) שכתב שלכתחילה המצוה לראותן כדי שיזכור הנס, כמו דאיתא בנוסח הנרות הללו אין לנו רשות להשתמש בהן אלא לראותן בלבד, משמע שכל זמן שאין לנו רשות להשתמש בהן מצוה לראותן, והיינו שיעור זמן הדלקתן, דלכך צריך ליתן שמן כל כך שיהא דולק כשיעור ולראותן כדי שיתפרסם הנס. ומתוך הדברים האלה הורה שאין נכון להדליק את הנרות ולצאת מיד להתפלל ערבית, אלא רק אחר מחצית השעה.

וכבר כתב הגאון האדרת בספרו נפש דוד (אות י"ד): "מצות נר חנוכה חביבה עלי מאד, והתענגתי לשבת בחדר שבו הנרות לראותם ולהסתכל בהם בכל רגע, ולא הלכתי מאותו חדר רק כשהייתי אנוס מחמת עבודת הציבור, ובכל זאת ישבתי נגד פתח החדר כדי להסתכל בהם כפעם בפעם והייתי שש ושמח בהם הרבה", ולפי כל זה ניחא מה שכתבנו לצדד דשמוא יש להקפיד גם לישב על יד הנרות כדי לזכות שיהיו הבנים ת"ח, ובזה אין הכל מקפידים וכאמור.

ביאור י' - אין מקפידים ללבוש בגדי שבת בעת ההדלקה

הנה בספר קב הישר (פרק צ"ו) כתב, שלכבוד המלאכים קדישין הבאים לבית בשביל מצוה יקרה זו של הדלקת הנרות, ידליק את הנרות כשהוא לבוש בבגד עליון כמו שהולך לבית הכנסת. כלומר דיש להקפיד להדליק את הנרות עם מגבעת וחליפה. ואולם נראה כי ממדת חסידות להדליק הנרות כשהוא עטור בבגדים נאים כבגדי שבת וכדומה, וראיה לדבר שהרי הראב"ה (ח"א מסכת שבת סי' שע"ח) והטור (או"ח סי' תכ"ו) כתבו בשם מסכת סופרים שאין מברכין ברכת הלבנה אלא במוצאי שבת כשהוא מבושם ובגדיו נאים, וכן פסק השו"ע (או"ח סי' תכ"ו), וכתב הרמ"א בשם תרומת הדשן (סימן ל"ה) שכאשר מברכין ברכת הלבנה בחול, יש ללבוש בגדים נאים, [ובמשנ"ב הביא מהאחרונים שעכשיו אין נוהגין לדקדק בזה]. וכן כתב רבנו אלעזר מגרמיזא (ספר השם עמ' ח') שאין מזכירין את השם אלא כשמלוּבשין בבגדים נאים בבגדי כבוד, שנא' (תהלים כ"ט) "הבו לה' כבוד שמו" וכתב אצלו "בהדרת קודש". ואם כן גבי מצות הדלקת נרות הנוכה, שכתב הרמב"ם (הל' חנוכה פ"ד הלכה י"ב) שמוצוה חביבה היא עד מאד, ולא כתב כן גבי שום מצוה אחרת בכל המצוות כולן, על אחת כמה וכמה שהיה מן הראוי לדקדק לקיימה בבגדים נאים. ושמא לפי שאין הכל זהירים בזה לכך אין זוכים שיהיו ביניהם ת"ח.

ועובדא דהוה בזה עם בעל האחיזור הגאון רבי חיים עוזר גראדזענסקי זצ"ל שפעם אחת הזדמן לעיר קראקא, ובהיותו שם נקרע מעילו העליון, והלך אל בית החייט כדי שיתקן לו את הקרע, אך בכניסתו אל ביתו התנצל לפניו החייט שעומד הוא כעת לקראת הדלקת נרות הנוכה ולא יוכל לעסוק במלאכה ולתקן את הבגד. הסכים הגר"ע להמתין בביתו עד אשר יסיים את ההדלקה, בחושבו כי החייט יסיים מהר את ההדלקה, אך הופתע לראות היאך שחייט פשוט ביותר, פשט את בגדי החול והמלאכה ולבש מלבושי שבת, והדליק את הנרות בחביבת ובהתלהבות, ושהה אצלם במשך חצי שעה כשהוא מזומר בהשתפכות הנפש וזמירות שירות ותשבחות להשי"ת. ורק לאחר מכן החליף את בגדי השבת לבגדי החול ופנה אליו לתקן את בגדו. והיה הגר"ע מספר דבר זה בהתפעלות רבה, באומרו: "באותה שעה הבנתי מדוע זכו בני קראקא שיצאו מהם גדולי תורה ויראה", והן הן הדברים.

יישוב י"א - לא הכל מיישמים את העקרונות הפשוטים הנדרשים כדי לזכות בבנים ת"ח

לענ"ד קושיא מעיקרא ליתא, דהנה בודאי הכל חפצים שיהיו בניהם תלמידי חכמים ויאירו עיני ישראל בתורתם, וכל אחד ואחד בין עשיר בין עני, בין פשוט ובין נכבד חפץ שיהיו בניו ת"ח, אבל השאלה היא כמה אנשים באמת עושים מה שצריך שיהיו בניהם ת"ח, וכמה נזהרים מכל הדברים המונעים בנים ת"ח. כמה הורים באמת מעריצים רק את אנשי התורה ונוטעים בלב בניהם אהבה עזה רק לתורה ולא להבלי העולם הזה. כמה מהם אינם מוכנים לשמוע זלזול בת"ח וגדולי ישראל. כמה באמת מסירים מעל בניהם כל עול כדי שיהיו בניהם נתונים יומם ולילה אך ורק בתורה, וכדאמר אביי במסכת עירובין (סה.) אילו ציוותה לי אם אפילו עבודה קלה היתה מבטלת אותי מתורתך, כלומר שלא היה יכול להשיג ולהעפיל להיכן שהגיע לו היתה מבקשת ממנו לטרוח עבודה אפילו דבר קל מאד. כמה מתוכנו באמת מוכנים להשקיע ממון בבניהם שיגדלו בתורה, בשכר לימוד ושכר למלמדים, במקום להשקיע בבנקים ובבניינים, בריהוט ובביגוד יוקרתי. כמה באמת רוכשים ספרי קודש מהודרים, ודואגים ליתר צורכי הבן הנדרשים להתעלותו בלימוד. האם באמת כואב להם כשהבנים לא מצליחים בלימודיהם כמו שכואב לנו כשהגוף מתייסר. כמה מתוך המחנה מוכנים באמת ובלב שלם שבניהם ירחיק נדוד ללמוד בישיבה רחוקה מביתם, ואף לא יצא מכותלי הישיבה במשך שנה תמימה, העיד מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל בעל השבט הלוי שבבחרותו לא יצא מכותלי הישיבה במשך חצי שנה. כמה הורים מקדישים זמן לשוחח עם בניהם ולהדריכם בדרך התורה ויראת שמים. כמה באמת מעריכים את רבותיהם של בניהם. כמה מציבור היראים דואגים באמת לשמור על קדושת ביתם ולהדוף רוחות זרות המנשבות בחזקה ובפרט בדורנו, עיתונות פסולה, רדיו, ואצ"ל מכשירים שנאסרו על ידי גדולי ישראל. כמה דואגים לשמור את רוחניות בניהם בימי בין הזמנים ולדאוג להם למנוחה טובה התואמת את ערכי התורה באמת.

ואם כן מה הפלא שאין הכל זוכים שיהיו בניהם ת"ח, ולא פלא כלל היאך ישנם כאלו שהדליקו נרות בכלי כסף, בכתיבת זהב, ובשמן זית זך כתיבת למאור, בכלל ההידורים והכוונות, ואף על פי כן בניהם רחוקו נדוד הרחק מבית המדרש, והיא שעמדה להם לפי שלא יישמו את העקרונות הפשוטים הנדרשים כדי לזכות בבנים ת"ח. משל למה הדבר דומה, לאדם שכה ייחל להיות עשיר, והרבה בסגולות שונות כדי לזכות בכך, אך כל פרוטה שהגיע לידו הטילה בים!

מה הנס שהקב"ה מסר זדים ביד עוסקי תורתך?

ביאור א' - אף על פי שהתורה מתישה כוחו של אדם בכל זאת הקב"ה מסר זדים ביד עוסקי תורתך

במסכת סנהדרין (כו:) אמר רבי חנן למה נקרא שמה תושיה מפני שהיא מתשת כוחו של אדם. וכן מצינו במסכת בבא מציעא (פד.) שמתחילה היה ראש כנופיית לסטים, וראה את ר' יוחנן מעבר הנהר וקפץ לעברו, ואחרי שקיבל על עצמו עול תורה, ביקש לחזור ולקפוץ ולא יכול היה, ופירש רש"י שמשקיבל עליו עול תורה תשש כוחו, שהתורה מתשת כוחו של אדם.

וביאר התורת חיים (סנהדרין כו:): שכל העוסק בתורה נעשה כח חומרו תש כדי שיתגבר עליו כח נשמתו ודעתו והכמתו שכל זמן שחומרו של אדם מתגבר אין דעתו נכונה וצלולה. ומטעם זה אמרו חז"ל תלמידי חכמים כל זמן שמזקינן מוסיפין חכמה, לפי שלעת זקנתן תש כח חומרו שלהן לכך דעה נוספת בהן, ושכן משמעו במעשה דריש לקיש שמושעה שקיבל עליו עול תורה תשש כוחו אף על פי שעדיין לא טרח ולא עמל בתורה מכל מקום תש כוחו בקבלה דכך היא דרכה של תורה כמבואר. ועיין עוד במה שביאר בזה הקרן אורה (שם), ועיין עוד בספר אגרת לבן תורה (פרק י"א). ועל כל פנים מבואר שהתורה מתישה כוחו של אדם, וממילא אתי שפיר שאף על פי כן מסר הקב"ה זדים ביד עוסקי תורתך.

ולפי מה שביאר התורת חיים אתי שפיר שאין זה כלול במה שאומרים חלשים ביד גיבורים, שאין הכוונה שת"ח חלשים דאדרבה ואדרבה כמו שמצינו בכמה מקומות, ויעקב אבינו יוכיח שעסק בבית שם ועבר ארבע עשרה שנה, ולא שכב כל אותם השנים, ובכל זאת אחר כך גלל את האבן מעל פי הבאר כאדם שמעביר פקק מעל צלוחית, אלא הכוונה שת"ח שכל מוחם והחושים שלהם אך ורק בתורה, ונשמתם ודעתם מתגברים על התורה, כבן עזאי שאמר מה אעשה שנפשי חשקה בתורה (סוטה ד:): ומבארים העולם שעיקר כוונתו היתה מה אעשה שנפשי חשקה בתורה, ומרוב חשקו ואהבתו לתורה לא יכול היה להביא את עצמו לידי קישוי ותאוה, שכל תאוותו היה רק בתורה ממש.

ביאור ב' - בא להורות שעל ידי התורה ניתן לבני חשמונאי כח ועוז הגם שהיו חלשים

יש אומרים שזדים ביד עוסקי תורתך זה פירוש לחלשים ביד גיבורים, כלומר שנמסרו גיבורים ביד חלשים בזכות שהחלשים היו עוסקים בתורה, שהתורה נותנת כח לעושיה, וכמו שכתב בספר מעלות התורה (עמוד ע"ט) בשם המדרש עה"פ "הקול קול יעקב והידים ידי עשיו" שיצחק ברכו ליעקב בשניהם והוא קולו של יעקב והיינו לימוד התורה ואז יהיה לו גם כן הידים ידי עשיו ויהיה לו כח כמו עשיו ולא יוכל שום אדם ואוייב לשלוט עליו וכן התנבאה חנה בשירתה (שמואל א' ב' ד') על בית חשמונאי לאמור "ונכשלים עשו חיל" וכמתרגם יונתן בית חשמונאי דהוו חלשין יתעבדון להון ניסין וגבורין. וכן מבאר בספר ענינו של יום (חנוכה עמ' ק"ז). [ובדרך דרש ורמז יש לומר דזהו מה שאמרו תורה מתשת כוחו של אדם, היינו שמתישת כח של האדם שבא כנגד זה שעוסק בתורה].

ביאור ג' - גם הזדים נמסרו בידי עוסקי התורה שכבשו את ליבם והשיבו את אמונתם לצור מחצבתם

בספר גבעת פנחס (חנוכה עמ' 188) מביא בשם הגאון מאסטר אוצע זצ"ל שפירש שבני חשמונאי כבשו גם את ליבם של הטמאים והרשעים, גם את של הזדים הגרועים ביותר, להכניסם בקדושה על ידי עסק התורה שיאמינו בדברי חז"ל ותורה שבעל פה. וזה הכוונה זדים ביד עוסקי תורתך, שאפילו את הזדים הכניסו לרשות הקדושה שיהיו עוסקי תורתך.

ביאור ד' - עוסקי תורתך שאינם יודעים מאומה מלבד עסק תורה"ק

מרון הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו טעמא דקרא (עמוד ל"ז) פירש העניין כפשוטו שהרבותא בזדים ביד עוסקי תורתך, שהם אנשים שאינם יודעים כלל להלחם, וכל ידיעתם רק בתורה, והם ניצחו את הזדים. וראיתי מי שכתב לדקדק שעוסקי תורתך בא להורות שהיה כל עיסקיהם רק בתורה, ולא עסקו בשום דבר אחר, והקב"ה מסר בידם את הזדים.

ישיבת המתמידים בבהמ"ד "צופיוף"

מועדי התפילות:

מנחה עש"ק: 4:30 שחרית שב"ק: 8:05 קרבנות, 8:20 חודו

לאחר התפילה קידושא רבה

מועדי סדרי הלימוד:

בעש"ק "מק"ץ" נר שבעי דחנוכה מלגה מיוחדת!!!

עש"ק: (18) משמרה א': מהשעה 3:00 עד 3:30

ב': מהשעה 3:30 עד 4:00 משמרה ג': מהשעה 4:00 עד 4:30

שב"ק בבוקר: (15) מהשעה 7:35 עד 8:05 אח"כ שחרית

שב"ק בצהריים: (13) מהשעה 1:30 עד 3:15 אח"כ מנחה

מוצ"ש (למתפללים שחרית, מלגה מיוחדת): מהשעה 7:30 עד 9:30

"אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו"!

גיליון "אשכול יוסף" יו"ל לזיכוי אלפי ישראל
על ידי האחים הנעימים היקרים והחשובים
אוהבי התורה ולומדיה מיחידי סגולה ידידנו היקרים
כמר **גדעון ניסים** ומר **אהרן ניסים** הי"ו
לברכה והצלחה להם ולכל בני ביתם בכל מעשה ידיהם
בכלל הברכות יבורך ידידנו הנעלה שלומי ניסים הי"ו
מוקדש לע"נ הוריהם היקרים:
סאלם אליה בן מסעודה ז"ל, **נוריה** בת גורג'יה ע"ה,
ת. נ. צ. ב. ה.
◊ **עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר** ◊

עשרות קושיות ומאות תירוצים:

הופיע בס"ד הספר הנפלא "כרם יוסף" סומה

👉 12 תירוצים: למה מלך אינו מברך בכל יום "ברוך שעשני מלך"?!
למה אין מברכין בכל יום "שלא עשני בהמה"?

❖ היאך לא הגינה תורה על הנרצחים והנעקדים על קדושת השי"ת בכל הדורות ועד דורנו כמו הטבח בהר נוף לתקפ"ץ? ❖
8 תירוצים למה אשה שנסתרה ונמצאת טהורה זוכה לבן זכר והלא עברה על איסור ייחוד: ❖ 11 תירוצים למה הרואה אשה טובעת בנהר ואינו מצילה נקרא "חסיד שוטה" והלא הוא רשע ושופך דמים? ❖ 5 יישובים מהי מעלת משה שהתעסק עם עצמות יוסף והלא גם ביות מצרים מצוה: ❖ 9 יישובים היאך השליך משה שם ה' לנילוס להעלות ארון יוסף? ❖ 5 יישובים למי"ד גרם מחיקה מותר למה הסתפק דוד בהיתר השלכת שם השם למים? ❖ לפי הזוה"ק שאסור להעלות אפי' עצמות צדיקים מחו"ל לא"י היאך העלו עצמות יוסף והשביטים? ❖ למה נתבע משה שדיבר קשות לבני קרח והלא בדין אמר כן? ❖ 8 תירוצים למה התפלל משה רק על יהושע שינצל מעצת מרגלים? ❖ 7 תירוצים היאך מברכים במעין שלוש "לאכול מפריה ולשבוע מטובה" וכי לזה מבקשים לעלות לא"י? ❖ 6 תירוצים למה משה רצה להכנס לא"י בשביל לקיים מצוות התלויות בה ולא מפני מצות ישוב א"י? ❖ 7 תירוצים היאך בכלל ביקש לקבל "שכר" מצוות התלויות והלא אין עושים מצוות על מנת לקבל שכר? ❖ 5 תירוצים היאך שייך להתפלל על אחרים שיחזרו בתשובה והרי לכל אדם יש בחירה? ❖ 6 תירוצים היאך סוטה שאמרה טמאה אני שופכין את המים, והלא יש בהן צד קדושה וצריך לגונן? ❖ 4 ביאורים למה סופר שמחסיר או מוסיף אות מחריב העולם כולו? ❖ 8 תירוצים היאך צדיקים שיצאו למלחמה נכשלו בעוון אשת יפת תואר? ❖ 9 תירוצים היאך קברו את ראש עשיו לצד יעקב והלא אין קוברין רשע אצל צדיק? ❖ לא דובים ולא יער: 6 תירוצים למה לא נעשה נס שהדובים לא יפחדו ללא נס היער? ❖ ועוד עשרות נושאים מרתקים! מתוקים מדבש ונופת צופים!!!

להשיג בחנויות הספרים המובחרות:

הפצת ספרי קודש דוד 1, ספר הספרים, צומת בר אילן. יפה נוף, צומת בר אילן ולדמן בהמ"ד בעלזא
ספרי מאה שערים מאה שערים 15, אור החיים סנטר מאה שערים גירסה מול שטיבלך זכרון משה

בני ברק: משפ' שבתאי ר' עקיבא 44 פינת הרב קוק, (מעל סלקום), 03-5796146 (9 באינטרקום).

ביתר: משפחת סימן טוב, רחוב בן זכאי 7 - 02-5808831 קרית ספר: משפ' שהמורוב מסילת יוסף 4 ק"ג, 052-7606856

צפון: בכניסה לקבר רבי מאיר בעל הגס זיע"א. חו"ל: הפצה ראשית בייגלאיזין

נקודות מכירה ומשלוחים בכל הארץ: 054-84-60008/7 או 02-5373570 באין מענה להשאיר הודעה

מתוך הסכמת מורנו הגאון הגדול ר"י "חברון" רבי דוד כהן שליט"א חבר מועצת גדוה"ת:

"וכבר ספריו הנפלאים כרם יוסף נתקבלו באהבה ובחיבה בעולם התורה, בשיבות הקדושות, והרבה נהנים מזה, והביאו תועלת רבה, ונוכחתי כי הוא מלא וגדוש בהידושי תורה ערבים ושמחים הנאמרים בהשכל ובדעת בעומק העיון ובהיקף רב, ובעז"ה יתקבל באהבה וחיבה בני מדרשא ויהיה לתועלת ולברכה"